

Дикий Богдан Миколайович, Пришляк Олександра Ярославівна,
Грижак Ігор Гнатович, Перекліта Марія Ярославівна,
Дьоміна Наталія Миколаївна

**РОЗПОВСЮДЖЕННЯ МАРКЕРІВ ПАРЕНТЕРАЛЬНИХ
ВІРУСНИХ ГЕПАТИТІВ У ВІЛ-ІНФІКОВАНИХ
НАРКОЗАЛЕЖНИХ ОСІБ ТА ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІКИ**

Кафедра інфекційних хвороб та епідеміології,
Івано-Франківський національний медичний університет,
м. Івано-Франківськ, Україна

*Dykyj Bogdan Mykolayovych, Pryshlyak Alexandra Yaroslavivna,
Hryzhak Ihor Hnatovych, Pereklita Mariya Yaroslavivna,
Diomina Natalia Mykolayivna*

**DISTRIBUTION OF MARKERS PARENTERAL VIRAL
HEPATITIS IN HIV-INFECTED DRUG
ADDICTED PERSONS AND CLINICAL**

*Department of Infectious Diseases and Epidemiology,
Ivano-Frankivsk National Medical University,
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

E-mail: infection@ifnmu.edu.ua; Dykyj B. M.

Актуальність. Патологія печінки у ВІЛ-інфікованих найчастіше зумовлена опортуністичними інфекціями та токсичним ураженням, що спричинене вживанням ін'єкційних наркотиків, алкоголю та побічною дією медикаментів. Серед інфекцій, які вражають паренхіму печінки, провідне місце займають вірусні гепатити (ВГ).

Мета. Вивчити поширеність маркерів гемоконтактних гепатитів та симптоматику уражень печінки у ВІЛ-інфікованих споживачів ін'єкційних наркотиків.

Матеріал і методи. Обстежено 164 хворих на ВГ. Серед них 111 в анамнезі мали вживання наркотичних речовин парентерально і 53 хворих на вірусні гепатити, які не вживали наркотики. Визначали серологічні маркери HBsAg, HBeAg, а-

HBc IgM, IgG, a-HCV IgG, a-HDV IgG, ПЛР та генотипування вірусу С, біохімічні показники (загальний і прямий білірубін, АлАТ, АсАТ).

Результати дослідження. Вивчено спектр етіології хронічного і гострого ВГ за серологічними маркерами. Переважали хворі із хронічними вірусними гепатитами (152 хворих – 92,7 %), серед них ВГС (103 хворих – 67,8 %); ВГ В+С (34 хворих – 22,4%), ВГВ – (14 хворих – 9,2 %), ВГ В+D – (1 хворий – 0,7 %). У хворих, які інфікувалися ін'єкційним шляхом частіше зустрічався гепатит В+С та В+С+D (відповідно: 27,9% та 0,9 %), ніж у хворих, що інфікувалися в статевому контакті (відповідно: 5,6 % та 0). Серед осіб, які інфікувалися статевим шляхом, переважав ВГВ (16,9 % проти 4,5 % – у СІН). У хворих із хронічним ГВ чи мікст-гепатитом HBsAg зустрічався відносно рідко (5,3 %), проте завжди був присутній anti-HBcIgG (100,0 %). Клінічно абсолютна більшість обстежених хворих не мали скарг стосовно захворювання – ні ВІЛ-інфекції, ні гепатиту. Вік пацієнтів – 28-42 років, термін вживання наркотиків від 2 років до 14. Частота ранніх маркерів гепатиту при гострому гепатиті В у 5 хворих із інфікуванням статевим шляхом складала: HBsAg – 37,5 %, anti-HBc IgM – 100,0 % і HBeAg – 37,5%.

Генотипування вірусу гепатиту С показало, що серед осіб з ко-інфекцією ВІЛ/гепатит С зустрічаються три генотипи вірусу С – 1б, 2а і 3а у співвідношенні 70,8 %, 11,8 % і 17,6 %.

Виявлена статистично достовірна різниця в тривалості інтоксикаційного синдрому при ВГС і ВГВ+С. У наркоспоживачів цей показник був нижчий ((12,55±1,4) дня і (17,02±0,4) відповідно), ніж у осіб, які не вживали наркотики (відповідно (16,27±0,7) дня і (20,07±0,7), $p < 0,05$). При ВГВ, навпаки, виявлена тенденція до подовження тривалості інтоксикації у споживачів ін'єкційних наркотиків ((22,37±0,8) дня) у порівнянні з групою хворих, які не вживали наркотики, а заразилися статевим шляхом ((15,9±0,53) дня).

У вираженості диспепсичного синдрому статистичної різниці не виявлено. В усіх групах він проявлявся нудотою ((61,3±7,8) % у наркоманів, (58,8±5,4) % у групі, які не вживали наркотиків), блюванням ((38,7±6,4) % і (31,4±4,98) % відповідно), а також відчуттям тяжкості і болями в правому підребер'ї і епігастрії.

Холестатичний синдром, зумовлений тривалою гіпербілірубінемією і свербіжем, також був однаково часто виражений у хворих обидвох груп. Біохімічні показники статистично відрізнялися тільки в групах хворих на ВГВ. У пацієнтів із супутньою наркоманією середні значення гіпербілірубінемії склали (149,82±9,12) мкмоль/л, тоді як у групі зі статевим інфікуванням – (115,93±4,5) мкмоль/л ($p<0,05$). Гіперферментемія і підвищення тимолової проби були однаково виражені в усіх групах. Достовірно частіше резистентність жовтяниці до загальноприйнятого лікування спостерігалась у групі наркоманів, хворих на ВГВ ((39,47±7,93) %), у групі порівняння цей показник був (19,23±4,4) % ($p<0,05$), що може бути пояснено абстинентним синдромом.

Висновки. Серед контингенту ВІЛ-інфікованих осіб поширеними є вірусні гепатити в ролі ко-інфекції, серед яких переважає гепатит С (67,8 %) та С+В (22,4 %), але рідко спостерігається В та В+С+D. В гепатит частіше зустрічається в осіб, які інфікувалися статевим шляхом (14,9 %), а С та В+С у тих, які інфікувалися парентерально (90,2 %). HBsAg зустрічається не більше ніж у 5,5 % хворих з хронічною моночи мікст-В-інфекцією та 37,5 % – з гострим гепатитом В. Надійним критерієм хронічного гепатиту В є маркер HBcIgG та HBcIgM – для гострого. У хворих на хронічний гепатит С переважав 1в генотип вірусу. У споживачів ін'єкційних наркотиків більш вираженим і тривалим був інтоксикаційний та холестатичний синдроми, але в період поза загостренням перебіг хвороби характеризувався субклінічним перебігом.